

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის

KA060104790332515

ბრძანება №133

ქ. თბილისი

24 / თებერვალი / 2015 წ.

სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ ყაზახ-საგურამოს DN 1000 მაგისტრალური გაზსადენის 122-123 კმ (კოდისწყაროს მონაკვეთი) მილსადენის გადატანის მშენებლობაზე და ექსპლუატაციაზე ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის დამტკიცების შესახებ

„გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის პირველი პუნქტის „თ“ ქვეპუნქტისა და ამავე მუხლის და მე-4 პუნქტის საფუძველზე

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა:

1. დამტკიცდეს, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს მიერ წარმოდგენილ მცხეთის მუნიციპალიტეტში სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ ყაზახ-საგურამოს DN 1000 მაგისტრალური გაზსადენის 122-123 კმ (კოდისწყაროს მონაკვეთი) მილსადენის გადატანის მშენებლობაზე და ექსპლუატაციაზე ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა № 9; 23.02.2015 წ;
2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა (№9; 23.02.2015 წ) გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით;
3. სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“-მ უზრუნველყოს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით (№ 9; 23.02.2015 წ) გათვალისწინებული პირობების შესრულება;
4. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“
5. ბრძანება ძალაში შევიდეს სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“-ს მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
6. ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს ზემდგომ ადმინისტრაციულ ორგანოში - საქართველოს მთავრობაში (თბილისი, ინგოროყვას ქუჩა N7) ან თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

საფუძველი: გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების დეპარტამენტის უფროსის თამარ შარაშიძის მოხსენებითი ბარათი; საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს წერილები (N 80//01-28/შ; 137/01-28/შ)

2/24/2015

მინისტრი

საქართველოს ეროვნული არქივი

ელგუჯა ხოკრიშვილი

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების
დაცვის სამინისტრო

MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND NATURAL RESOURCES OF GEORGIA

საქართველო, 0114, თბილისი, გულუას ქ. 6, ტელ: 272-72-00, 272-72-20 ფაქსი: 272-72-37

ეკოლოგიური ექსპერტიზის

დასკვნა პროექტზე

№ 9

23.02.2015 წ.

1. საერთო მონაცემები

1. საქმიანობის დასახელება- ყაზახ-საგურამოს DN 1000 მაგისტრალური გაზსადენის 122-123 კმ (კოდისწყაროს მონაკვეთი) მილსადენის გადატანის მშენებლობა და ექსპლუატაცია
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი – სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“. ქ. თბილისი, კახეთის გზატკეცილი № 21
3. საქმიანობის განხორციელების ადგილმდებარეობა – მცხეთის მუნიციპალიტეტი
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი – 29.01.2015; 05.02.2015.
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ – სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“

II. ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხვედველობის სააგენტოს მიერ ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით წარმოდგენილია სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ ყაზახ-საგურამოს DN 1000 მაგისტრალური გაზსადენის 122-123 კმ (კოდისწყაროს მონაკვეთი) მილსადენის გადატანის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში.

გზშ-ს ანგარიშის თანახმად:

საქართველოს მაგისტრალური გაზსადენის "ყაზახ-საგურამოს" DN1000 მაგისტრალური გაზსადენის 122-123 კმ-ზე (კოდისწყაროს მონაკვეთი) სამშენებლო დერეფანი მდებარეობს მცხეთის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ საზღვრებში. საპროექტო ტერიტორიიდან, უახლოეს დასახლებულ პუნქტამდე, მანძილი 865 მ-ს შეადგენს. აღნიშნული მაგისტრალური გაზსადენი არსებულია და ტერიტორიაზე მეწყრული პროცესების გამო დაიგეგმა მისი უსაფრთხო ტერიტორიაზე გადატანა.

DN1000 გაზსადენი განლაგდება მცხეთის მუნიციპალიტეტში DN700 გაზსადენის სამშენებლო ზოლში მის პარალელურად ჩრდილოეთის მხრიდან. სამშენებლო დერეფანს ყველა მხრიდან გარს ეკვრის თბილისის ეროვნული პარკის ტერიტორია. თუმცა აღნიშნულია, რომ თბილისის ეროვნული პარკის ტერიტორიაზე სამშენებლო სამუშაოები არ იწარმოებს. სამშენებლო დერეფანი მთლიანად მდებარეობს რეგისტრირებულ მიწის ნაკვეთებზე და გაზსადენის აღნიშნული მონაკვეთი არ გადის რომელიმე დასახლების/სოფლის სიახლოვეს და შესაბამისად, უშუალოდ არ ეხება კერძო მესაკუთრეების სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებს, სახლებს და სხვა შენობა-ნაგებობებს, ხეხილის ბაღებს, იგი არ კვეთს ასევე საძოვრებს.

გზშ-ს ანგარიშის თანახმად გაზსადენის დამეწყრილი მონაკვეთის რეაბილიტაციის მიზნით განიხილებოდა ორი ალტერნატივა:

პირველი ალტერნატივისას იგეგმებოდა სარეაბილიტაციო მონაკვეთზე არსებული მეწყრისაგან გაზსადენის დაცვისა და მეწყრის შემდგომი განვითარების აღკვეთის მიზნით ლოკალური დაცვის ღონისძიებების გატარება, თუმცა იგი უგულვეყოფილი იქნა სარეაბილიტაციო უბანზე წყალამრიდი ღარებისა და არსებული მეწყრის შეკავების მიზნით საკმაოდ რთული სპეციალური ბეტონის კონსტრუქციების მოწყობის გამო, თან აღნიშნული ალტერნატივა არ იძლეოდა გაზსადენის საიმედო დაცვის საშუალებას უკვე არსებული მეწყრისაგან, რომელიც ჩამონადენი წყლების ზემოქმედების შედეგად დროთა განმავლობაში შესაძლოა კიდევ უფრო მასშტაბური გამხდარიყო.

მეორე ალტერნატივა (შერჩეული ალტერნატივა) კი ითვალისწინებდა მილსადენის მეწყრული ზონიდან გატანას, კერძოდ DN1000 გაზსადენის გადატანას DN700 გაზსადენის სამშენებლო ზოლში და მის განლაგებას არსებული DN700 გაზსადენის პარალელურად ჩრდილოეთის მხრიდან. აღნიშნული ალტერნატივა გამოიწვევს სარეაბილიტაციო DN1000 გაზსადენის არსებულთან შედარებით მცირედ დაგრძელებას. გადასატანი დერეფანი დაცულია მეწყრის შესაძლო განვითარებისაგან. რაც უზრუნველყოფს გაზსადენის გრძელვადიან და საიმედო ფუნქციონირებას და გაამარტივებს მის მომსახურებას. ამ ალტერნატივას უპირატესობა მიენიჭა, რადგან სამუშაოები იწარმოებს უკვე არსებულ დერეფანში და გარემოზე შესაძლო მავნე ზემოქმედება დაყვანილი იქნება მინიმუმამდე. ასევე, აღნიშნული ალტერნატივა იძლევა გაზსადენის გრძელვადიანი და საიმედო ფუნქციონირების შესაძლებლობა.

სამშენებლო მოედანზე მოხდება სამშენებლო-სამონტაჟო მასალების დასაწყობება და სამშენებლო ტექნიკის განთავსება. მიწების შედუღება განხორციელდება უშუალოდ გაზსადენის ტრასაზე, ხოლო ტრანსპორტირებისათვის გამოყენებულ უნდა იქნას არსებული საავტომობილო, მათ შორის, გრუნტის გზები. დამატებითი საავტომობილო გზების მშენებლობა არ არის გათვალისწინებული.

სასმელის გარდა, ყველა სხვა დანიშნულების წყლის მიწოდება განხორციელდება ცისტერნებით. სამშენებლო მოედანზე განთავსდება ხელსაბანი და პორტატული ან ეზოს საპირფარეშო. სამშენებლო მოედანზე წარმოქმნილი საკანალიზაციო წყლები ჩაედინება ეზოს საპირფარეშოს ბეტონით მოწყობილ ორმოში ან პორტატული ტუალეტის რეზერვუარში, საიდანაც წყლები საჭირო პერიოდულობით გაიტანება ასენიზაციის მანქანებით.

ტრანშეის გაჭრის სამუშაოები შესრულდება ერთჩამჩიანი ექსკავატორით სამშენებლო დერეფნის სქემის შესაბამისად. ტრანშეის დამუშავება მოხდება შესრულებული სამუშაოების ოპერაციული კონტროლით. ტრანშეის შევსება ძირითადად ხდება ბულდოზერით, შესაძლებელია აგრეთვე ექსკავატორის გამოყენება.

ძირითადი სამშენებლო მანქანებსა და მექანიზმებს, რომლებიც შეასრულებენ აღნიშნულ სამუშაოებს წარმადგენენ: ექსკავატორი ერთჩამჩიანი, ბულდოზერი, მოძრავი ავტომწე - საშემდუღებლო აგრეგატი, ელექტროგენერატორი და ა.შ. სამშენებლო ტვირთების ძირითადი ნაწილი ობიექტზე მიწოდებული იქნება საავტომობილო ტრანსპორტით.

საინჟინრო-გეოლოგიური პირობების სირთულის მიხედვით აღნიშნულ ტერიტორიაზე საშიში გეოლოგიური პროცესების განვითარება მოსალოდნელი არ არის. გაზსადენის მშენებლობისათვის მიწების, შემაერთებელი დეტალების, მოწყობილობის და სხვა წვრილმანის მიწოდება მოხდება თბილისიდან საავტომობილო ტრანსპორტით.

გაზსადენის ტექნოლოგიური სქემა საწყისთან შედარებით არ იცვლება, საპროექტო უბანზე არ არის გათვალისწინებული ჩამკეტი არმატურის გამოყენება და განშტოების მოწყობა. მაგისტრალური გაზსადენის გადასატან მონაკვეთზე გამოყენებული მიწები და შემაერთებელი დეტალები შეესაბამება მაგისტრალური მილსადენებისათვის გათვალისწინებულ მოწყობილობის ტექნიკურ პირობებს.

გაზსადენის საიმედოობის ამაღლებისა და შესაძლო გართულებების შემცირების მიზნით გათვალისწინებულია:

- მაღალი ხარისხის ფოლადისგან დამზადებული მილების და შემაერთებელი დეტალების გამოყენება;
- მილის კედლის სისქის გაზრდა (პრაქტიკულად, უბნის კატეგორიის ამაღლება);
- ტრანშეაში მილის თავზე საიდენტიფიკაციო ლენტის განლაგება;
- მილსადენის მდგომარეობის მონიტორინგი.

პროექტით განსაზღვრულია გაზსადენის მიწისქვეშა განლაგება.

ტრანშეის გასაჭრელად მიწის სამუშაოების საორიენტაციო (საანგარიშო) მოცულობა დაახლოებით შეადგენს 6910 მ³-ს.

გაზსადენის სამშენებლო ზოლი ჩრდილოეთის მხრიდან გაგანიერდება დაახლოებით 5 მ-ით, მიწის ნაკვეთის იმ ფარგლებში, რომელიც წინა წლებში გამოყოფილია DN700 გაზსადენის მშენებლობისთვის. ამ ფართობზე (დაახლოებით 5940 მ²) გაიკაფება ნარგავები და მოიხსნება მიწის ნაყოფიერი ფენა. მიწის ნაყოფიერი ფენა მოიხსნება, აგრეთვე, DN700 და DN1000 მილსადენებს შორის არსებულ ზოლშიც, რითაც მიიღება შეზღუდული სიგანის (15-16 მ) სამშენებლო დერეფანი სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოების შესასრულებლად.

მიწის ნაყოფიერი ფენის ჯამური მოცულობა შეადგენს 4750 მ³. რეკომენდებულია ეს გრუნტი მოიზვინოს DN700 მილსადენის თავზე, რითაც მოგებული იქნება სამშენებლო ზოლის ფართობი და წნევის ქვეშ მყოფი მილსადენიც იქნება დაცული გარე ზემოქმედებისგან.

სამუშაოების დასრულების შემდეგ მიწის ნაყოფიერი ფენის ადგილზე დაბრუნება გათვალისწინებულია ექსკავატორის და ბულდოზერის გამოყენებით: ექსკავატორი DN700 მილსადენიდან აიღებს ნაყოფიერ ფენას, ხოლო ბულდოზერი გაასწორებს სამშენებლო ზოლში.

სამშენებლო დერეფანში სამუშაო სივრცის მოგების მიზნით გათვალისწინებულია მინერალური გრუნტის სამშენებლო ზოლში გაშლა და სამუშაოების დასრულების შემდეგ ტრანშეაში დაბრუნება. მინერალური გრუნტის ნამეტი (დაახლოებით 0,83 მ³/გრძ.მ) დარჩება სამშენებლო ზოლში გაშლილი და აღმოჩნდება ნაყოფიერი ფენის ქვეშ. იმ ადგილებში, სადაც ფერდობის დიდი დახრის გამო არ მოხერხდება მინერალური გრუნტის სამშენებლო ზოლში გაშლა, საჭირო იქნება გრუნტის დაახლოებით 500 მ-ზე გატანა და შემდეგ ტრანშეის შესავსებად უკან დაბრუნება.

სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოების შესრულებისას დაზიანდება სამშენებლო ზოლში არსებული წყალამრიდი ღარები. სამუშაოების დასრულების შემდეგ ეს ღარები აღდგება და დაგრძელებს ჩრდილოეთის მხრიდან დაახლოებით 5-6 მ-ით. ციცაბო გრძივი ფერდობის თავზე (დაახლოებით პკ 4+00 - პკ 5+00), სამშენებლო ზოლის გასწვრივ, ზედა განივი ფერდის ძირში 100 მ-ის სიგრძეზე წყლის მოსაცილებლად უნდა გაკეთდეს წყალამრიდი ღარი, საიდანაც წყალი გადაეშვება ზოლის სიგანეზე გაჭრილ ორ წყალამრიდ ღარში.

ეროზიული პროცესების შეჩერების და მილსადენების ექსპლუატაციის უსაფრთხო პირობების შექმნის მიზნით გათვალისწინებულია, აგრეთვე, დამატებითი ღონისძიებები.

გაზსადენის ტრასის გრძივი მიმართულებით 20 %-ზე მეტი დახრის უბნებზე, მაგისტრალური გაზსადენების დაპროექტების ნორმების მოთხოვნების შესაბამისად, გათვალისწინებულია ეროზიის საწინააღმდეგო ზღუდარების მოწყობა.

გრძივი ფერდობის პროფილირების შემდეგ მასზე უნდა დაიგოს ბიოლოგიური ლეიბი (ე.წ. ბიომატი). პროექტით გათვალისწინებულია BT-CO/100 ტიპის ბიომატის (TY 8397-001-77491391-2006) გამოყენება, რომელიც რეკომენდებულია 30° და მეტი დახრის კუთხის ფერდობების და მიწის ნაგებობების დასაცავად.

ბიომატის ნაცვლად სამშენებლო ორგანიზაციამ დამკვეთთან შეთანხმებით შეიძლება გამოიყენოს სხვა ტიპის ბადე, რომლის მონტაჟი მოხდება ტექნიკურ პირობების შესაბამისად. საინჟინრო-გეოლოგიური დასკვნის მიხედვით, DN1000 მილსადენის ახალ დერეფანში გადატანის პარალელურად, DDN700 მილსადენის ძველ (გამოუყენებელ) დერეფანში უნდა განხორციელდეს კომპლექსური მეწყერ და ეროზიის საწინააღმდეგო ღონისძიებები, რაც მაქსიმალურად შეამცირებს დინამიკაში მყოფი მეწყერული უბნების რეგრესულ განვითარებას და, აქედან გამომდინარე, უზრუნველყოფს გაზსადენების უსაფრთხო ფუნქციონირებას. ამ მიზნით პროექტით გათვალისწინებულია დაახლოებით 570 მ-ზე არსებული თაროს პროფილირება და, მის ნაპირზე, ჩრდილოეთის მხრიდან, ფერდოს ძირში, ქვით მოკირწყლული წყალამრიდი ღარის მოწყობა (ღარის ზომები სიოში: ძირის სიგანე 500 მმ, პირის სიგანე 1300 მმ, სიღრმე 500 მმ.).

საპროექტო მაგისტრალური გაზსადენი ოთხ ადგილზე კვეთს გრუნტის საავტომობილო გზას. გზის გადაკვეთებზე მილი ჩაღრმავდება არანაკლებ 1, 4 მ-ზე და, მათი კატეგორიიდან და დანიშნულებიდან გამომდინარე, არ გატარდება სხვა დამცავი ღონისძიება.

საავტომობილო გზების ქვეშ გაზსადენი ჩაიდება ღია წესით. ტრანშეის მიწით შევსება განხორციელდება მინერალური გრუნტით. გაზსადენის კოროზიისაგან დაცვა განხორციელდება პასიური და აქტიური დაცვის გამოყენებით.

მშენებლობის დაწყებამდე საექსპლუატაციო ორგანიზაციამ უნდა მოამზადოს გაზსადენი სამშენებლო სამუშაოების შესასრულებლად, გაზის მინიმალური დანაკარგის პირობიდან გამომდინარე. DN1000 მილსადენის გაუქმებული ნაწილის დემონტაჟი პროექტით არ არის გათვალისწინებული, მისი ბოლოები დაიხუფება.

სამშენებლო მოედანზე იქნება ნაგვის კონტეინერები სახიფათო, საყოფაცხოვრებო და ინერტული ნარჩენების ცალ-ცალკე განსათავსებლად.

საპროექტო გაზსადენის ტრასა არ გადის დასახლებულ პუნქტების სიახლოვეს საინჟინრო პროექტის გაანგარიშებებში ჩადებულია ყველა ტექნიკის ერთდროულ მუშაობა, რაც პრაქტიკულად გამორიცხულია, ამის გათვალისწინებით ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედებას ექნება ლოკალური და ხანმოკლე ხასიათი.

სამშენებლო ტექნიკისა და სატრანსპორტო საშუალებების მუშაობით გამოწვეული ხმაურის დონე არ აჭარბებს დადგენილ ნორმებს და ხმაურის შედეგად მოსალოდნელი ნეგატიური ზემოქმედება არ იქნება მნიშვნელოვანი.

გაზსადენის ექსპლუატაციის პერიოდში გარემოზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედება არ არის მოსალოდნელი. ატმოსფერული ჰაერის მუდმივი დაბინძურების წყარო არ არსებობს. დაპროექტებული მილსადენის დერეფნის მომიჯნავე ადგილებში სამშენებლო საქმიანობის დაბალი ინტენსივობის გამო კუმულაციური ზემოქმედება ასევე არ არის მოსალოდნელი.

მშენებლობის დამთავრების შემდეგ სამშენებლო დერეფანი უნდა აღდგეს პირვანდელ ან მიახლოებით პირვანდელ მდგომარეობამდე. მშენებლობის დამთავრების შემდეგ აუცილებელია ეროზიის კონტროლი და ეროზიის საწინააღმდეგო ღონისძიებების ჩატარება.

ჩატარებული კვლევის შედეგად, გაზსადენის მშენებლობის პროექტის ზემოქმედების ზონაში კულტურული მემკვიდრეობის არქიტექტურული ძეგლები არ გამოვლენილა.

ვინაიდან საპროექტო გაზსადენი გაივლის არსებული გაზსადენის დერეფანში მოსალოდნელია, რომ პროექტის განხორციელების პროცესში უარყოფითი ზეგავლენა ფაუნაზე იქნება მინიმალური. მშენებლობის მიმდინარეობის პერიოდში განხორციელდება დაცულ სახეობებზე ზემოქმედების რეგულარული მონიტორინგი.

გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილია გარემოსდაცვითი მონიტორინგის და გარემოსდაცვითი მართვის გეგმები.

გზშ-ს ანგარიშში ასახულია ზემოქმედების სახეები და შემარბილებელი ღონისძიებები.

მშენებლობა და ოპერირება მოხდება საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი ტექნოლოგიების გამოყენებით, რაც წინამდებარე ანგარიშში მოცემული შემარბილებელი ღონისძიებების გათვალისწინებით უზრუნველყოფს ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე შესაძლო ნეგატიური ზემოქმედების მინიმუმზაციას.

III. პირობები

საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია:

1. უზრუნველყოს მშენებლობა და ექსპლუატაცია გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის, მონიტორინგის, საგანგებო სიტუაციების სამოქმედო გეგმების, შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმებით და წარმოდგენილი რეკომენდაციების შესაბამისად.
2. უზრუნველყოს საქმიანობის განმახორციელებელმა „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენების და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის N424 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესრულება.
3. საქმიანობის განხორციელებისას არსებული ხე-მცენარეების ჭრის აუცილებლობის შემთხვევაში აღნიშნულის შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს, ხოლო წითელ ნუსხაში შეტანილი ხე-მცენარეების ჭრის შემთხვევაში იმოქმედოს საქართველოს „წითელ ნუსხასა“ და „წითელი წიგნის“ შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად.
4. უზრუნველყოს მშენებლობის ფაზისათვის გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმაში გათვალისწინებული შემარბილებელი ღონისძიებების ეფექტურობაზე დაკვირვება. საჭიროების შემთხვევაში შემუშავებული უნდა იყოს დამატებითი შემარბილებელი/საკომპენსაციო ღონისძიებები.
5. უზრუნველყოს ობიექტის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პერიოდისათვის შემუშავებული გარემოსდაცვითი მონიტორინგის, შემარბილებელი ღონისძიებების და ადგილზე მომსახურე პერსონალის შრომის უსაფრთხოების მუდმივი კონტროლი.
6. იმ შემთხვევაში, თუ მშენებლობის პერიოდში და ასევე გაზსადენის ჰიდრაულიკური გამოცდის შემთხვევაში ადგილი ექნება სანიაღვრე ან/და სამერნეო ჩამდინარე წყლების წარმოქმნას და ჩაშვებას, შეიმუშავოს და საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროსთან დადგენილი წესით შეათანხმოს ზედაპირული წყლის ობიექტებში ჩამდინარე წყლებთან ერთად ჩაშვებულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების ნორმები ჩაშვების წერტილის მითითებით, „ზედაპირული წყლის ობიექტებში ჩამდინარე წყლებთან ერთად ჩაშვებულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების (ზდჩ) ნორმების გაანგარიშების

შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №414 დადგენილების შესაბამისად.

7. მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს შესაძლო ავარიული სიტუაციების და მათი შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმების შემუშავება.
8. მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პერიოდში უზრუნველყოს მეწყერსაშიშ უბნებზე მონიტორინგის (თვეში ერთხელ) წარმოება.
9. მშენებლობის დაწყებისა და ექსპლუატაციაში გაშვების შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს.

შენიშვნა: გზშ-ს ანგარიშში მითითებული ყველა შემარბილებელი ღონისძიებების ასევე დასკვნებისა და რეკომენდაციების შესრულების და მონიტორინგის განხორციელების ვალდებულება ეკისრება საქმიანობის განმახორციელებელს.

IV. დასკვნა

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ, ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით წარმოდგენილ სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“-ს ყაზახ-საგურამოს DN 1000 მაგისტრალური გაზსადენის 122-123 კმ (კოდისწყაროს მონაკვეთი) მილსადენის გადატანის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით, საქმიანობა შესაძლებელია წინამდებარე დასკვნის III თავში გათვალისწინებული პირობებით.

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების

დეპარტამენტის უფროსი

თამარ შარაშიძე

(სახელი, გვარი)

